

$$8,52 + 7,9 = ?$$

Тема уроку:

**Додавання і
віднімання
десяткових
дробів**

**Пригадай правила
та доповни
речення.**

Якщо до десяткового дробу приписати праворуч будь-яку кількість нулів, то

Якщо до десяткового дробу приписати праворуч будь-яку кількість нулів, то одержимо дріб, який дорівнює даному.

$$2,5 = 2,50 = 2,5000$$

$$5 = 5,0 = 5,0000000$$

Якщо десятковий дріб
закінчується нулями, то

Якщо десятковий дріб закінчується нулями, то ці нулі можна відкинути; значення дроби при цьому не зміниться.

$$2,7000000 = 2,7$$

$$8,0040 = 8,004$$

Додавання десяткових дробів

Щоб знайти суму двох десяткових дробів, треба:

- 1) **Записати** дроби один під одним так, щоб **кома** була під **комою**;
- 2) **Зрівняти** в цих дробах **кількість цифр** після ком, приписавши праворуч до одного з них нулі;
- 3) **Виконати додавання**, не звертаючи уваги на коми;
- 4) В одержаній сумі поставити **кому під комами**, що стоять у доданках.

$$\begin{array}{r} + 6,200 \\ \underline{4,753} \\ \mathbf{10,953} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 5,48 \\ \underline{13,32} \\ \mathbf{18,80} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 2,54 \\ \underline{0,47} \\ \mathbf{3,01} \end{array}$$

Примітка: в кінці дробової частини 0 можна відкинути.

Виконай додавання

- $3 + 0,5 = 3,5$
- $5 + 0,25 = 5,25$
- $4 + 3,87 = 7,87$
- $0,4 + 5 = 5,4$
- $0,2 + 78 = 78,2$
- $0,87 + 56 = 56,87$

**При додаванні
десяткових дробів
виконуються
переставний та
сполучний закони.
Згадаємо їх.**

Властивості додавання

Переставний закон

$$a + b = b + a$$

Від перестановки доданків сума не змінюється.

Сполучний закон

$$(a + b) + c = a + (b + c)$$

Від групування доданків сума не змінюється.

Виконуємо разом

Приклад 1. Обчисли зручним способом.

$$\begin{aligned} & (2,3 + 0,873) + 3,7 \equiv \\ & = (2,3 + 3,7) + 0,873 = \\ & = 6 + 0,873 = 6,873 \end{aligned}$$

*Треба застосувати
переставний та
сполучний закони*

Віднімання десяткових дробів

Щоб знайти різницю двох десяткових дробів, треба:

- 1) **Записати** дроби один під одним так, щоб **кома** була під **комою**;
- 2) **Зрівняти** в цих дробах **кількість цифр** після ком, приписавши праворуч до одного з них нулі;
- 3) **Виконати віднімання**, не звертаючи уваги на коми;
- 4) В одержаній різниці поставити **кому під комами**, які стоять у зменшуваному і від'ємнику.

$$\begin{array}{r} \_ 6,200 \\ \underline{4,753} \\ 1,447 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \_ 41,23 \\ \underline{4,80} \\ 36,43 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \_ 1,215 \\ \underline{0,800} \\ 0,415 \end{array}$$

Виконай віднімання

○ $0,8 - 0,5 = 0,3$

○ $5,5 - 0,3 = 5,2$

$4,9 - 3,7 = 1,2$

$9,4 - 5 = 4,4$

$27,8 - 7,8 = 20$

$31,7 - 21,5 = 10,2$

**Згадай правила
розв'язування
рівнянь та виконай
дії.**

Розв'язування рівнянь

ДОДАНОК + ДОДАНОК = СУМА

$$a + x = b$$

$$x = b - a$$

Щоб знайти **невідомий доданок**,
треба від суми **відняти** відомий доданок.

$$1,8 + x = 4,8$$

$$x = 4,8 - 1,8$$

$$x = 3$$

$$x + 3,6 = 4,8$$

$$x = 4,8 - 3,6$$

$$x = 1,2$$

$$0,08 + x = 4,8$$

$$x = 4,8 - 0,08$$

$$x = 4,72$$

Розв'язування рівнянь

ЗМЕНШУВАНЕ – ВІД'ЄМНИК = РІЗНИЦЯ

$$x - a = b$$

$$x = b - a$$

Щоб знайти **невідоме зменшуване**,
треба до різниці **додати** від'ємник.

$$x - 0,9 = 5$$

$$x = 5 + 0,9$$

$$x = 5,9$$

$$x - 0,9 = 0,5$$

$$x = 0,5 + 0,9$$

$$x = 1,4$$

$$x - 0,9 = 0,05$$

$$x = 0,05 + 0,9$$

$$x = 0,95$$

Розв'язування рівнянь

ЗМЕНШУВАНЕ – ВІД'ЄМНИК = РІЗНИЦЯ

$$a - x = b$$

$$x = a - b$$

Щоб знайти **невідомий від'ємник**,
треба від зменшуваного **відняти** різницю.

$$1,2 - x = 0,7$$

$$x = 1,2 - 0,7$$

$$x = 0,5$$

$$12 - x = 0,7$$

$$x = 12 - 0,7$$

$$x = 11,3$$

$$12 - x = 0,07$$

$$x = 12 - 0,07$$

$$x = 11,93$$

Виконуємо разом

$$\begin{aligned}x + a &= b \\x &= b - a\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}x - a &= b \\x &= b + a\end{aligned}$$

Приклад 2. Розв'яжи рівняння:

$$(x - 1,3) + 5,2 = 45,7$$

$$x - 1,3 = 45,7 - 5,2$$

$$x - 1,3 = 40,5$$

$$x = 40,5 + 1,3$$

$$x = 41,8$$

Відповідь. $x = 41,8$

Знаходимо невідомий **доданок**

Знаходимо невідоме **зменшуване**

$$\begin{array}{r} 45,7 \\ - 5,2 \\ \hline 40,5 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 40,5 \\ + 1,3 \\ \hline 41,8 \end{array}$$

Виконуємо разом

$$a + x = b$$

$$x = b - a$$

$$a - x = b$$

$$x = a - b$$

Приклад 3. Розв'яжи рівняння:

$$98,7 - (18,5 + x) = 38,7$$

$$18,5 + x = 98,7 - 38,7$$

$$18,5 + x = 60$$

$$x = 60 - 18,5$$

$$x = 41,5$$

Знаходимо невідомий **від'ємник**

Знаходимо невідомий **доданок**

$$\begin{array}{r} 98,7 \\ - 38,7 \\ \hline 60,0 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 60,0 \\ - 18,5 \\ \hline 41,5 \end{array}$$

Відповідь. $x = 41,5$

Виконуємо разом

$$x - a = b$$

$$x = b + a$$

$$a - x = b$$

$$x = a - b$$

Приклад 4. Розв'яжи рівняння:

$$(78,5 - x) - 5,2 = 45,1$$

$$78,5 - x = 45,1 + 5,2$$

$$78,5 - x = 50,3$$

$$x = 78,5 - 50,3$$

$$x = 28,2$$

Відповідь. $x = 28,2$

Знаходимо невідоме **зменшуване**

Знаходимо невідомий **від'ємник**

$$\begin{array}{r} 45,1 \\ + 5,2 \\ \hline 50,3 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 78,5 \\ - 50,3 \\ \hline 28,2 \end{array}$$

Пригадай головне

Як додати десяткові дроби?

Пригадай головне

Як додати десяткові дроби?

Щоб знайти суму двох десяткових дробів, треба:

- 1) **Записати** дроби один під одним так, щоб **кома** була під **комою**;
- 2) **Зрівняти** в цих дробах **кількість цифр** після ком, приписавши праворуч до одного з них нулі;
- 3) **Виконати додавання**, не звертаючи уваги на коми;
- 4) В одержаній сумі поставити **кому під комами**, що стоять у доданках.

Пригадай головне

Як відняти десяткові дроби?

Пригадай головне

Як відняти десяткові дроби?

Щоб знайти різницю двох десяткових дробів, треба:

- 1) **Записати** дроби один під одним так, щоб **кома** була під **комою**;
- 2) **Зрівняти** в цих дробах **кількість цифр** після ком, приписавши праворуч до одного з них нулі;
- 3) **Виконати віднімання**, не звертаючи уваги на коми;
- 4) В одержаній різниці поставити **кому під комами**, які стоять у зменшуваному і від'ємнику.

**Пригадай правила
та доповни
речення.**

Щоб знайти
невідомий доданок,
треба ...

Щоб знайти
невідомий доданок,
треба від суми **відняти**
відомий доданок.

Щоб знайти
невідоме зменшуване,
треба ...

Щоб знайти
невідоме зменшуване,
треба до різниці
додати від'ємник.

Щоб знайти
невідомий від'ємник,
треба ...

Щоб знайти
невідомий від'ємник,
треба від зменшуваного
відняти різницю.

Виконай самотійно

Підручник §28 с. 182-185

читати,

№ 967, №970, №976, №978 –

ПИСЬМОВО.

Виконай он-лайн тестування

Виконай завдання тесту

**“Додавання та віднімання
десяткових дробів”**

за посиланням вчителя.

Презентацію підготувала
вчителька математики та інформатики
Вугледарської ЗОШ №2 Донецької області
Варецька Алла Тихонівна

Ресурси

1. Тарасенкова Н.А. Математика. 5 кл. : підручник для закладів загальної середньої освіти / Н.А.Тарасенкова, І.М. Богатирьова, О.П.Бочко, О.М.Коломієць, З.О.Сердюк. – Вид. 2-ге, доопр. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018. – 240 с.
2. Каплун О.І. Математика в таблицях і схемах. 5-6 класи – Харків: НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА, 2018. – 80 с.